

BEYİN FIRTINASI

“De Bana Ruhum, Nerede Yaşamak İstersin?”

Kendine yetecek kadar bir dünyayı yasayan ve bununla “iktifa” eden birçok yönetici bilirim. Bu insanlarla konuşmak, onlara “yeni” ve “orijinal” fikirlerden bahsetmek güneşe öğlen sıcağında gitmek kadar garip gelir bana. Bunların fırtınaları durmuş ve kendilerini emniyete almışlardır.

Yıllarca aynı taştan su içmenin tecrübesiyle konuşmaya başladılar. Onların “bizim zamanımızda...” diye başlayan hatıralarını ve “şimdiki...” diye devam eden eleştirilerini dinlerken o hatıra kahramanlarını ve yaşanan olayların hep “kaf dağı” nda kaldığını düşünürüm.

Onlara ulaşmak, fikir almak, dünyalarını paylaşmak ne mümkün...

Ama yine de...

O müthiş tasarımıyla uzay filmlerini, çizgi filmleri, hayal gücümüzü genişleten o enfes masalları dinlemenin esrarını çok seviyorum.

Çok seviyorum Nasrettin Hoca’ ya Danone aldırın reklam tasarımcılarını, Hollywood’a film çevirmek için giden Moloztaş ailesinden Fred Bey ve Wilma Hanımı...

Nedir o zaman beyin fırtınası?

Aynı hizada duran insanların içinde “çıkıntı”lık yapıp öne atlaya ve bir daha geri dönmeyen... Hedefe hep farklı yollardan giden... Tehlikeli ve bir o kadar da zevkli yolculuklara denir.

Ve onda...

Uykusuz gecelerin, soğuk köpüklü kahvelerin acı tadında kaybolmuş fırtınaların tekrar keşfi vardır.

Istırap, fikri besler. Ona güç ve sihir verir. Büyük adamlar ve büyük fikirler “Kimse yok mu Allah aşkına!” dendiği zamanlarda ortaya çıkmıştır.

Ve beyin fırtınası beynin bedenden ayrılmasıyla başlar. Belki hayallerin bile infazsızca tüketilmesi vardır burada.

Bir süreçtir. Bir çok yeni ve orijinal buluşlardan sonra insanlar hep “Bunu hiç düşünmemiştim!” deyip hayretlerini dile getirmiyorlar mı? Demek ki beyin fırtınasında düşünülmemiş şeylerin bir sıraya konulup hayata geçirilmesi vardır.

“Ne diyorsak ol” Beyin fırtınasının en büyük engellerinden biri “mantık tuzağı”dır. Sakın bu tuzağa düşmeyin. Mantık en son uygulama safhasında başvuracağımız süreçtir. Kendi içinizde uygulanıyor? Veya bulduğumuz çözümlerin uygulanma ihtimali ne kadar? Mantıksız gibi görünen fikirler ve çözümleri, nasıl kullanılabilir hale gelebilir... vb. Yüzlerce soru kafanızda dolaşmalı ve hiçbirinin kuyruğu bunların hepsine birden büyük bir “hayır” çekmekle başlar.

“olmuyor”, “of” günlük hayatımızda en çok kullandığımız spot ifadelerden biridir. “Acaba ne derler?” “başka ne yapabilirdim ki..” diye de kafiyesini koyduk mu vezni tamamlamış oluruz.

Aslında “olur” . ve “Birçok şey yapabiliriz.” İşte beyin fırtınasının cümle içindeki tanımı.

Önyargılarınızı bir süre için kullanmayınız. “Bir meyve” sorusuna “elma” , “bir renk” sorusuna “kırmızı” diyen insanlar hiç de az değildir. Buradaki problem “muz” un bir meyve ve “eflatun” un bir renk olduğu gerçeğidir.

İnsanlar farkında olmadan beyin fırtınası yaparlar; ama çözüme ve sonuca götürecek süreçler hazırlanmadığı için heyecanlar orada kalır.

Amacımız nedir? Niçin toplandık? Niye çözüm arıyoruz? Hangi çözümleri bulduk? Elediğimiz çözümler var mı? Ne kadar zamanımız var? Çözümlerin hepsi mantıklı mı? Bulunan çözümlerden kaçta kaç şu anda uygulanıyor? Veya bulduğumuz çözümlerin uygulanan ihtimali ne kadar? Mantıksız gibi görünen fikirler ve çözümleri, nasıl kullanılabilir hale gelebilir.. vb. Yüzlerce soru kafamızda dolaşmalı ve hiçbirinin kuyruğu birbirine değmemeli. Bu oturumun diğer oturumlardan tek farkı “niyet” dediğimiz sihirli anahtarlar. Bu kavramın içi dolmalı.

Eğlence başlıyor Beyin fırtınası için bir araya gelen üyelerin (5-9 kişi) ilk olarak “örnekler”i belirlemesi gerekir. Neyin üzerinde çalışıyorsunuz? “Gereksinim bulgunun anasıdır.” Sözü mü muhatap alıyor musunuz? Bu bulguya ne kadar ihtiyacınız var? Bunda ısrarlı mısınız? Seanslar “resmi” ortamda geçmemeli. Herkes rahat oturmalı. Her hareketini “özgürce” yapmalı. Kafasındaki “acaba” sorusuna asla muhatap bulmamalı.

Seansta ikram fasılları da çok önemlidir.

Beyin fırtınasını “yeni” ye açık üyelerle yapın.

Seanstan önce “veri” ve önceden yapılmış “anket”lerin de çok büyük faydası vardır.

Bu veri ve anketlerin en büyük tehlikesi “önyargı” dediğimiz tuzağa düşülmesidir. Sakin buna fırsat vermeyin. Beyin fırtınası yapan ekibin mümkünse icraatın içinde olması gerekir. İşin inceliğini bilen, konuya vakıf olan bu ekip daha rahat fikir üretebilir ve görüş beyan edebilir. Seansın yapılacağı yer o kadar da önemli değildir. Otobüsün karşılıklı dörtlü koltuğu, bir fabrikanın ıssız bürosu, çay bahçesinin en kuytu köşesi, üzerinden serin dereler geçen sessiz bir köy evi, bir evin en lüks köşesi..vb. yüzlerce yer düşünülebilir.

Söylenen fikirler yazıcı tarafından not edilmelidir. Bu fikirler seansı yapan üyelerin görebileceği yere asılarak “Bu ana kadar neler üretildi?” sorusunun muhatabı bilinmelidir. Yapılan beyin fırtınasının en son aşamasında toplanan bu yeni ve orijinal fikirlerin belli bir sıraya konulup “uygulanabilirlik” süzgecinden geçirme işlemi olmalıdır.

Ve artık eğlence başlamıştır.

Hasılı

Uçuk fikirlere yıldız koyun.

Anlayışları ve önyargıları vestiyerde bırakın.

Aykırı beyinler bulun ve onlara çift yıldız koyun.

Hayallerinizi ertelemeyin.

Göreceksiniz gerçeğin düğmesini yavaş, yavaş çözecek ve altındaki müthiş, fikre ilk siz ulaşacaksınız.

Unutmayın, aşağıdakiler yukarıdakilerin sadece kulaklarına gülerler.

Tıpkı “diğerleri” gibi.